

การสะท้อนปัญหาสังคมและแนวคิดด้านจริยธรรมในรายการ "คนค้นคน"

นางสาวณัฐกาญจน์ ศุภรัตน์เมธี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2548
ISBN 974-53-1073-5
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

✓

REFLECTIONS OF SOCIAL PROBLEMS AND ETHICS
IN "KONKONKON" T.V. PROGRAM

Miss Nattakarn Sukolratanamete

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Development Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-53-1073-5

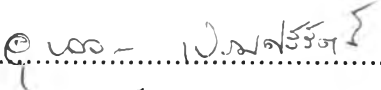
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสะท้อนปัญหาสังคมและแนวคิดด้านจริยธรรมในรายการ “คนค้นคน”
โดย นางสาวณัฐภาณุจันต์ สุกลรัตน์เมธี
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิโรสมณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พิชนี เชนจรรยา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จิรบุญย์ ทศนบรรจง)

ณัฐกาญจน์ ศุกสิทธิ์เมธี : การสะท้อนปัญหาสังคมและแนวคิดด้านจริยธรรมในรายการ
 “คนค้นคน” (REFLECTIONS OF SOCIAL PROBLEMS AND ETHICS IN “KONKONKON”
 T.V. PROGRAM) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์, 260 หน้า.
 ISBN 974-53-1073-5

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาที่สะท้อนปัญหาสังคมในรายการ “คนค้นคน”
 จำนวน 43 ตอน (25 เรื่อง) และศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตที่สะท้อนแนวคิดด้านจริยธรรมของ “คนค้นคน”
 ในรายการ “คนค้นคน” จำนวน 31 ตอน (19 เรื่อง) ที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยคำนึงถึง
 เนื้อหาที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษาจากรายการ “คนค้นคน” ที่ออกอากาศระหว่างวันที่ 16 พฤศจิกายน
 2547 ถึง 29 พฤศจิกายน 2548 จำนวน 52 ตอน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
 ดำเนินการวิจัยด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นหลัก

ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาของรายการ “คนค้นคน” สะท้อนปัญหาสังคมทั้งสิ้น 21 ด้าน ปัญหาสังคม
 ด้านที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ ความยากจน ความเสื่อมโทรมของศีลธรรม วัฒนธรรม และจิตใจ และคนพิการ
 ส่วนปัญหาสังคมด้านที่ปรากฏน้อยที่สุด โดยปรากฏเพียงปัญหาละเรื่องเดียว ได้แก่ คอร์รัปชัน โสเภณี
 อัตวินิบาตกรรม เด็กเร่ร่อน และเด็กไร้สัญชาติ ภาพรวมของการสะท้อนปัญหาสังคมของรายการ “คนค้นคน”
 ปรากฏในสังคมเมืองมากกว่าสังคมชนบทคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 3 : 1 และปัญหาสังคมส่วนใหญ่ที่ปรากฏ
 ในรายการจะเกิดขึ้นกับชนชั้นกลางของสังคม

แนวคิดด้านจริยธรรมที่ปรากฏในรูปแบบการดำเนินชีวิตของ “คนค้นคน” จากรายการ “คน
 ค้นคน” มากที่สุด ได้แก่ ความขยัน การมีอุดมคติ และการมีความกล้าหาญ ส่วนแนวคิดด้านจริยธรรมที่
 ปรากฏในรูปแบบการดำเนินชีวิตของ “คนค้นคน” น้อยที่สุด คือ ความกระตือรือร้นในการปกครองระบอบ
 ประชาธิปไตย การรักและเทิดทูนชาติ การมีพละทานมัยทางด้านร่างกายสมบูรณ์ และการมีความภาคภูมิใจและ
 รู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ในภาพรวม ระดับเหตุผลหรือแรงจูงใจในการกระทำที่สะท้อนแนวคิด
 จริยธรรมของ “คนค้นคน” จากรายการ “คนค้นคน” ทั้ง 19 เรื่อง เป็นการกระทำเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่น
 และสังคมมากที่สุด รองลงมาคือการกระทำตามมโนสำนึก ไม่มีผลประโยชน์ การกระทำเพื่อผลประโยชน์ของ
 ตนเอง และการกระทำเพื่อผลประโยชน์ของครอบครัว ตามลำดับ

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์..... ลายมือชื่อนิสิต..... ณัฐกาญจน์ ศุกสิทธิ์เมธี
 สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.อุบล - เปรมศรีรัตน์
 ปีการศึกษา..... 2548..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4785217728 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD : SOCIAL PROBLEMS / ETHICS / KONKONKON / T.V. PROGRAM

NATTAKARN SUKOLRATANAMETEE : REFLECTIONS OF SOCIAL PROBLEMS AND ETHICS

IN "KONKONKON" T.V. PROGRAM. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. UBOLWAN

PREMSRIRAT. 260 pp. ISBN 974-53-1073-5

This research presents a qualitative and quantitative study that aims to examine the nature of reflection for social problems from 43 episodes (25 cases) of "Konkonkon" T.V. program. In addition, this research also examines the ethics shown in the way of life of the guests from 31 episodes (19 cases) which were selected from purposive sampling of 52 episodes that was on air from 16 November 2004 to 29 November 2005. This research uses content analysis as the major methodology.

The analysis reveals that "Konkonkon" T.V. program reflects 21 issues of social problems. The most common issues concern with poverty, declination in morality, and handicaps. The issues that are reflected least frequently from this program are corruption, prostitution, suicide, homeless children, and stateless children. Overall, social problems reflected in this program occur in urban areas three times more than in rural areas. Moreover, such problems are reflected mostly among lower-class people.

The reflection of ethics from this program primarily appears in the form of diligence, principle holding, and bravery. On the other hand, the ethics are reflected least in the form of participation in democracy, loyalty to the nation, being physically healthy, and being culturally conservative. Overall, the reasons for the action that reflects ethics of the program are mostly based on the benefit of others. Next in line comes non-benefit consciousness, personal benefit, and family benefit, respectively.

Department.....Public Relations..... Student's signature.....*Nattakarn Sukolratanametee*
 Field of study.....Development Communication..... Advisor's signature.....*Ubolwan Premmit*
 Academic year.....2005..... Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือและเอาใจใส่อย่างดีเยี่ยมของ รศ.อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้สละเวลาในการตรวจสอบข้อบกพร่องให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์และกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นการวิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รศ.พัชนี เขยจรรยา ประธานกรรมการ และ อ.ดร.จีรบุญย์ ทศนบรรจง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาในการให้ข้อชี้แนะเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคุณสุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ กรรมการผู้จัดการบริษัท ทีวีบูรพา จำกัด ผู้เอื้อให้สำเนา VCD รายการคนค้นคนและสละเวลาให้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณคุณเอื้อ ผู้ประสานงานนัดหมายการสัมภาษณ์ และคุณอะ เจ้าหน้าที่บริษัท ทีวีบูรพา จำกัด ผู้ให้ความช่วยเหลือในการทำสำเนา VCD รายการคนค้นคนแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ซึ่งให้โอกาสทางการศึกษาและคอยดูแลสุขภาพของผู้วิจัยระหว่างการทำวิจัยอย่างห่วงใย ขอขอบคุณครอบครัว "ศุภรัตน์เมธี" พี่เจี๊ยบ พี่รอง พี่หญิง และ The Porr สำหรับกำลังใจและความช่วยเหลืออย่างจริงใจที่มีให้เสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาในการวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.5 นิยามศัพท์.....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคม.....	16
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม.....	20
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา.....	26
2.4 ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน.....	32
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับรายการสารคดี.....	33
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	44
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
3.2 แหล่งข้อมูล.....	47
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
3.5 หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
3.8 การนำเสนอข้อมูล.....	52

	หน้า
4	ปัญหาสังคมในรายการ “คนค้นคน”..... 53
4.1	แก่นของเรื่องและโครงเรื่อง..... 54
4.2	เนื้อหาที่สะท้อนปัญหาสังคมแจกแจงตามปัญหาสังคมแต่ละด้าน..... 67
4.3	การเปรียบเทียบการปรากฏของปัญหาสังคมในสังคมเมืองและสังคมชนบท..... 98
4.4	สรุปผลการสะท้อนปัญหาสังคมในรายการ “คนค้นคน”..... 102
5	แนวคิดด้านจริยธรรมในรายการ “คนค้นคน”..... 111
5.1	รูปแบบการดำเนินชีวิตของ “คนค้นเรื่อง” ที่สะท้อนแนวคิดด้านจริยธรรม..... 112
5.2	การเปรียบเทียบระดับเหตุผลของการกระทำที่สะท้อนแนวคิดด้านจริยธรรม... 151
5.3	สรุปผลการศึกษาค้นคว้าการสะท้อนแนวคิดด้านจริยธรรมในรายการ “คนค้นคน”..... 155
6	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 164
6.1	สรุปผลการวิจัย..... 165
6.2	อภิปรายผล..... 169
6.3	ข้อเสนอแนะ..... 177
	รายการอ้างอิง..... 179
	ภาคผนวก..... 184
	ภาคผนวก ก ผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่สะท้อนปัญหาสังคมแจกแจงเป็นรายเรื่อง.... 185
	ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินชีวิตของ “คนค้นเรื่อง” ที่สะท้อนแนวคิดด้านจริยธรรมแจกแจงเป็นรายบุคคล..... 208
	ภาคผนวก ค แบบวิเคราะห์เนื้อหาและแบบสัมภาษณ์..... 252
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 260

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ภาพรวมการเปรียบเทียบปัญหาสังคมที่ปรากฏในสังคมเมืองและชนบท.....	99
2	ภาพรวมการสำรวจปัญหาสังคมในรายการ "คนค้นคน".....	103
3	ปัญหาสังคมที่ปรากฏในรายการ "คนค้นคน" ตามลำดับสูงสุด.....	105
4	รายการ "คนค้นคน" กลุ่มตัวอย่างที่ปรากฏการสะท้อนปัญหาสังคมตามลำดับสูงสุด	108
5	ภาพรวมการวิเคราะห์ระดับเหตุผลในการกระทำที่สะท้อนแนวคิดด้านจริยธรรม....	153
6	ภาพรวมการสำรวจแนวคิดด้านจริยธรรมในรายการ "คนค้นคน".....	156
7	แนวคิดด้านจริยธรรมที่ปรากฏในรายการ "คนค้นคน" ตามลำดับสูงสุด.....	158
8	"คนค้นเรื่อง" ที่ปรากฏการสะท้อนแนวคิดด้านจริยธรรมตามลำดับสูงสุด.....	161

สารบัญแผนภูมิ

หมายเลข		หน้า
1	ภาพรวมการเปรียบเทียบสัดส่วนปัญหาสังคมที่ปรากฏในสังคมเมืองและชนบท.....	101
2	ปัญหาสังคมที่ปรากฏในรายการ “คนค้นคน” ตามลำดับสูงสุด.....	106
3	รายการ “คนค้นคน” กลุ่มตัวอย่างที่ปรากฏการสะท้อนปัญหาสังคมตามลำดับสูงสุด	109
4	ภาพรวมการวิเคราะห์ระดับเหตุผลในการกระทำที่สะท้อนแนวคิดด้านจริยธรรม....	154
5	แนวคิดด้านจริยธรรมที่ปรากฏในรายการ “คนค้นคน” ตามลำดับสูงสุด.....	159
6	“คนค้นเรื่อง” ที่ปรากฏการสะท้อนแนวคิดด้านจริยธรรมตามลำดับสูงสุด.....	162

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	“ดวงดาวของพ่อ”.....	70
2	“เรื่องของอ้อม”.....	77
3	“ER นาที่ชีวิต”.....	86
4	“ครูเหงา...ความรักไร้พรมแดน”.....	96
5	“ปู่เย็น”.....	120
6	“ลุงเสริฐ”.....	126
7	“สุชิน”.....	135
8	“ป่าหมอ”.....	143